

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 12/2004 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om avträdelsestöd för lant- bruksföretagare samt vissa andra lagar

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 9 november 2004 en proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare samt vissa andra lagar (RP 215/2004 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- äldre regeringssekreterare Katriina Pessa, jord- och skogsbruksministeriet
- sektionschef Maire Lumiaho, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- chef för juridiska enheten Sonja Lilius, Lantbruksföretagarnas Pensionsanstalt.

Dessutom har utskottet fått skriftliga utlåtanden från

- Sametinget
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår vissa ändringar i lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare. Ändringarna föranleds av de lagändringar i den privata sektorns arbetspensionslagstiftning som träder i kraft vid ingången av 2005. I systemet med avträdelsestöd för åren 2003-2006 föreslås ändringar med stöd av vilka avträdelsestödet kalkylmässigt fastställs enligt samma villkor under hela den tid då systemet tillämpas. I lagen görs dock motsvarande ändringar gällande årlig indexjustering av löpande avträdelsestöd som i den privata sektorns arbetspensionslagstiftning. Det föreslås att förvärvsinkomstgränsen i fråga om avträdares övriga förvärvsarbeten justeras så att den i enlighet med ändringarna i den privata sektorns arbetspensionslagstiftning till sitt belopp motsvarar bestämmelserna om förvärvsin-

komstgränsen för mottagare av arbetslöshetspension. Dessutom föreslås att förvärvsinkomstgränserna i lagen årligen justeras med den lönekoeficient som fastställs i lagen om pension för arbetstagare.

I propositionen föreslås också ändringar i lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare och i lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare. Dessa lagar reglerar de avträdelsesystem för lantbruksföretagare som föregått systemet med avträdelsestöd och på basis av vilka pensioner eller ersättningar fortfarande betalas. I dessa avträdelsesystem föreslås motsvarande ändringar gällande indexjustering av löpande pensioner samt gällande förvärvsinkomstgränsen och årlig justering av gränsen.

I propositionen föreslås också att de övergångsbestämmelser som ingick i den tidigare lagändringen från 2002 preciseras så, att sådana avträdande makar som 2004 redan har uppfyllt villkoren för åldersgränserna i systemet med avträdelsestöd inte förlorar sitt stöd även om den

slutliga avträdelserna sker först 2005. Det samma föreslås gälla syskondelägare och efterlevande makar.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2005.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Beträffande de föreslagna ändringarna i 40 § 1 mom. i lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare, 43 § 1 mom. i lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare och 37 § 1 mom. i lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare konstaterar utskottet att det i den proposition som redan tidigare lämnats till riksdagen med förslag till ändring av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare och av vissa lagar som gäller tidigare avträdelssystem (RP 192/2004 rd) också ingår förslag till ändring av samma lagrum. Eftersom den tidigare propositionen ännu inte beaktat de ändringar som nu föreslås i föreliggande proposition finner utskottet det ändamålsenligt att behandla ändringsförslagen till alla delar i samband med sist nämnda proposition. På detta sätt kan man undvika att ändra de aktuella lagrummen två gånger på mycket kort tid och dessutom kan de lagar som ingår i de båda propositionerna sättas i kraft samtidigt.

Det förfarande som föreslås ovan förutsätter också att till lagarna fogas ikraftträdandebestämmelser som berör förslagen till ändring av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare, lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare respektive lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare. Eftersom lagarna om avträdelsestöd, generationsväxlingspension och avträdelseersättning saknar särskilda bestämmelser om preskription av fordran som en stödtagare har på pensionsanstalten, utan preskriptionsbestämmelserna tillämpas genom de bestämmelser som hänvisar till 19 b § 9 mom. i lagen om pension för arbetstagare, t.ex. hänvisningen i 40 § i lagen om avträdel-

sestöd, skulle de övergångsbestämmelser som föreslås i regeringens proposition RP 192/2004 rd inte gälla de nämnda lagändringarna. Å andra sidan föreskrivs det inte heller i 19 b § 9 mom. i lagen om pension för arbetstagare hur preskriptionsbestämmelserna ska tillämpas på fordringar som uppkommit före bestämmelsens ikraftträdande, utan om detta föreskrivs i 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring och temporär ändring av lagen om pension för arbetstagare (1332/2003). Det är därför nödvändigt att komplettera de nämnda lagförslagens ikraftträdandebestämmelser med ett moment i vilket det i fråga om tillämpningen av hänvisningsbestämmelserna hänvisas till 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i den sist nämnda lagen (1332/2003).

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning till utskottet anser utskottet att propositionen är nödvändig och motiverad. Utskottet förordar lagförslaget med ovan anförda anmärkningar och nedan relaterade ändringsförslag.

Detaljmotivering

1. Lag om ändring av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare

40 §. På de grunder som nämns i det första stycket i allmänna motiveringen föreslår utskottet att hänvisningen i 1 mom. justeras.

Ikraftträdandebestämmelsen. På de grunder som nämns i det andra stycket i den allmänna motiveringen föreslår utskottet att till ikraftträdande-

bestämmelsen fogas ett nytt 8 mom., varvid 8 mom. i lagförslaget blir 9 mom.

3. Lag om ändring av lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare

43 §. På de grunder som nämns i det första stycket i allmänna motiveringen föreslår utskottet att hänvisningen i 1 mom. justeras

Ikraftträdandebestämmelsen. På de grunder som nämns i det andra stycket i allmänna motiveringen föreslår utskottet att till ikraftträdelsebestämmelsen fogas ett nytt 5 mom., varvid 5 mom. i lagförslaget blir 6 mom.

4. Lag om ändring av 13 och 37 § i lagen om avträdelsetersättning för lantbruksföretagare.

Lagens rubrik. Lagen föreslår en teknisk ändring i rubriken.

37 §. På de grunder som nämns i det första stycket i allmänna motiveringen föreslår utskottet att hänvisningen i 1 mom. justeras.

Ikraftträdandebestämmelsen. På de grunder som nämns i det andra stycket i allmänna motiveringen föreslår utskottet att till ikraftträdelsebestämmelsen fogas ett nytt 2 mom..

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår jord- och skogsbruksutskottet

att lagförslag 2 godkänns utan ändringar,

att lagförslag 1, 3 och 4 godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om avträdelsetersättning för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen av den 16 december 1994 om avträdelsetersättning för lantbruksföretagare (1293/1994) 7 § 2 mom., 18 §, 19 § 1 och 2 mom., 25 § 1 mom. och 40 § 1 mom., av dem 7 § 2 mom. sådant det lyder i lag 593/2002, 18 § 3 mom., 19 § 1 mom. och 25 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1326/1999 samt 40 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1183/2003, som följer:

7, 18, 19 och 25 §
(Som i RP)

40 §

Om inte något annat följer av denna lag gäller för avträdelsetersättning i tillämpliga delar 7 b, 8 g och

9 §, 10 c § 1 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten, 16 §, 17 § 2 och 3 mom., 17 a § 1 mom., 17 b—17 d §, 17 f § 1, 2 och 4 mom., 17 h §, 17 i § 1, 3 och 4 mom., 17 j §, 17 k § 2—4 mom., 19 b § 1—4 och 9 mom., 19 c § 2—6 och 8 mom., 19 d, 20, 21 och 21 a—21 e § i lagen om pension för arbetstagare

samt 16—18 §, 19 b § och 19 c § 1 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare.

— — — — —

Ikraftträdandebestämmelsen
(1—7 mom. som i RP)

Vid tillämpning av 40 § 1 mom. i denna lag iakttas 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring och temporär ändring av lagen om pension för arbetstagare (1332/2003). (Nytt 8 mom.)

(9 mom. som 8 mom. i RP)

3.

Lag

om ändring av lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen av den 28 december 1990 om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1317/1990) 15 § 3 mom., 24 § 1 mom. och 43 § 1 mom., av dem 43 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1181/2003, som följer:

15 och 24 §
(Som i RP)

19 b § och 19 c § 1 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare.

43 §

Om inte något annat följer av denna lag gäller för generationsväxlingspension dessutom i tillämpliga delar 7 b, 8 g och 9 §, 10 c § 1 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten, 16 §, 17 § 2 och 3 mom., 17 a § 1 mom., 17 b—17 d §, 17 f § 1, 2 och 4 mom., 17 h §, 17 i § 1, 3 och 4 mom., 17 k § 2—4 mom., 19 b § 1—4 och 9 mom., 19 c § 2—6 och 8 mom., 19 d, 19 f, 20, 21 och 21 a—21 e § lagen om pension för arbetstagare samt 16—18 §,

Ikraftträdandebestämmelsen
(1—4 mom. som i RP)
Vid tillämpning av 43 § 1 mom. i denna lag iakttas 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring och temporär ändring av lagen om pension för arbetstagare (1332/2003). (Nytt 5 mom.)

(6 mom. som 5 mom. i RP)

4.

Lag

om ändring av 13 och 37 § i lagen om avträdelsetersättning för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen av den 18 december 1992 om avträdelsetersättning för lantbruksföretagare (1330/1992) 13 § 3 mom. och 37 § 1 mom., av dem 37 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1182/2003, som följer:

13 §
(Som i RP)

samt 16—18 §, 19 b § och 19 c § 1 mom. i lagen
om pension för lantbruksföretagare.

37 §

Om inte något annat följer av denna lag gäller
för avträdelsetersättning i tillämpliga delar dess-
utom 9 § och 10 c § 1 mom., 12 § 1 mom. 5 punk-
ten, 16 §, 17 a § 1 mom., 17 b—17 d §, 17 f § 1, 2
och 4 mom., 17 h §, 17 i § 1, 3 och 4 mom.,
17 k § 2—4 mom., 19 b § 1—4 och 9 mom.,
19 c § 2—6 och 8 mom., 19 d, 19 f, 20, 21 och
21 a—21 e § i lagen om pension för arbetstagare

Ikraftträdandebestämmelsen

(1 mom. som i RP)

*Vid tillämpning av 37 § 1 mom. i denna lag
iakttas 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i
lagen om ändring och temporär ändring av la-
gen om pension för arbetstagare (1332/2003).
(Nytt 2 mom.)*

Helsingfors den 2 december 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Sirkka-Liisa Anttila /cent
vordf. Harry Wallin /sd
medl. Pertti Hemmilä /saml
Matti Kauppila /vänst
Esko Kiviranta /cent
Katri Komi /cent
Risto Kuisma /sd
Lauri Kähkönen /sd

Esa Lahtela /sd
Minna Lintonen /sd
Eero Lämsä /cent
Reijo Paajanen /saml
Erkki Pulliainen /gröna
Kimmo Tiilikainen /cent
Pekka Vilkuna /cent
Lasse Virén /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.